

PREDSTAVITEV BROŠURE TAJNA SKLADIŠČA OROŽJA V LETIH 1990 - 1991

Policijsko veteransko društvo (PVD) Sever Maribor in Radio Maribor sta v petek, 9. maja 2014, v RTV centru Maribor, pripravila slovesnost ob predstavitvi brošure Tajna skladišča orožja v letih 1990 – 1991.

Prireditelj je povezoval **Stane Kocutar**, ki je uvodoma spomnil na dogodke iz leta 1991, ko je takratna milica med osamosvojitveno vojno zavarovala RTV center Maribor. V spomin na to dogajanje je bilo v letu 2011 v parku pred RTV centrom odkrito spominsko obeležje. Tokratna slovesnost pa je bila namenjena predstavitvi brošure Tajna skladišča orožja v letih 1990 – 1991. Gre za nepopolno predstavitev, saj vsa spominska obeležja še niso bila postavljena, nekaj skladišč pa bo tudi za vedno ostalo skritih, saj so akterji lokacije pozabili.

Vodja RTV centra Maribor **Srečko Trglec** je zbranim orisal delovanje RTV centra Maribor ter povedal, da ima iz tistega vihravega časa, prav vsak svojo zgodbo. Potrdilo se je, da je radio v vojni izjemno pomemben vir informacij, saj je naše občane spremljal povsod. Vrednost informacij, ki jih je radio ponesel med ljudi doma in v svetu, je bila izjemna. V takratnih prelomnih trenutkih so tako kot milica tudi mediji odigrali pomembno vlogo.

Marjan Vrbnjak je prisotne pozdravil v imenu Združenja Sever. Povedal je, da je JA že veliko pred vojno skušala razorožiti vse strukture v Sloveniji, tudi milico. Zato je izjemnega pomena, da smo lahko svoje orožje hranili pri zaupanja vrednih občanih. Za takšno tajno skladišče pa sta vedela le dva ali trije miličniki, evidenc o tem pa nismo vodili. Ker spomin blede je vrednost brošure o tajnih skladiščih toliko večja.

V zahvalo smo na krajih, kjer so bila tajna skladišča orožja milice postavili spominska obeležja.

Direktor policijske uprave Maribor **Danijel Lorbek** se je zahvalil PVD Sever za njegovo skrb po ohranjanju zgodovinskih dejstev. V zadnjih letih je društvo odkrilo večino spominskih obeležij na krajih, kjer je med vojno delovala milica in kjer je skladiščila svoje orožje. Posebej v čast in ponos mu je, da se je to zgodilo v obdobju, kar je direktor PU, tako da je bil na večini slovesnostih tudi prisoten ter se je tako lahko tudi osebno zahvalil občanom za prevzem tako velike odgovornosti v času vojne. Opisal je tudi lastne izkušnje v času osamosvojitvene vojne, ko je bil miličnik na takratnem Oddelku milice Tabor.

Na pomembnost ohranjanja zgodovinskih dejstev je opozoril **Anton Pozvek** generalni sekretar Združenja Sever, ki je predstavil vsebino brošure. V objektih milice je bilo skladiščeno orožje za aktivne delavce milice, rezervni sestav milice, pripadnike narodne zaščite ter orožje občinskih štabov Teritorialne obrambe (TO). Po 4. 10. 1990 je milica začela orožje in strelivo premeščati na tajne lokacije. Odločitev o tem kam bo orožje prepeljano je bilo prepuščeno postajam in upravam milice. Zato so bili tudi pristopi po Sloveniji pri tem zelo različni. Ves projekt premestitve orožja pa je temeljil na zaupanju. O tajnih skladiščih orožja in hraniteljih zato ni nobenih evidenc. Te so sedaj zbrane v predstavljeni brošuri. Brošura predstavlja doprinos k spominom na osamosvojitvene procese in samo vojno. Ob zaključku predstavitve je zbrane seznanil še s programom, cilji in željami Združenja Sever v prihodnje.

Doktor **Jure Gašparič** iz Inštituta za novejšo zgodovino, je opisal razmere v Jugoslaviji, ko je ta pričela razpadati ter to dogajanje postavil v širši, svetovni kontekst. Skozi procese osamosvajanja in vojne v Sloveniji je predstavil delovanje Manevrške strukture narodne zaščite, TO in milice, vse do oktobra 1991, ko se je JA umaknila iz Slovenije.

Poudaril je, da so številna dejanja in odločitve milice temeljile na zaupanju do civilnega prebivalstva. Predstavljena brošura zato predstavlja kamenček v mozaiku številnih zapisov zgodovinskih dejstev.

S ponosom je spregovoril **Marjan Lovrec**, stanuje Jiršovci 24, ki je eden izmed hraniteljev orožja milice, domačijo pa krasi spominsko obeležje. Spominska plošča je zelo zanimiva in lepo sprejeta tako pri domačinih, kot pri tujcih. Tako so vsi hranitelji orožja tudi ambasadorji, saj širijo dober glas o PVD Sever Maribor.

Venčeslav Ogrinc iz Zveze vojnih veteranov Slovenije je predstavil vlogo Teritorialne obrambe v procesih osamosvajanja Slovenije. V svojih skladiščih so poleg svojega orožja imeli tudi orožje narodne zaščite. Tudi v TO so orožje preselili v tajna skladišča domačinov, v zahvalo pa na teh krajih odkrivajo spominska obeležja. Vsega še niso opravili niti zbrali, zato bodo njihova tajna skladišča predstavljena v 2. delu brošure. Posebej je poudaril, da smo v času osamosvojitvenih procesov in v obdobju vojne ter po njej delali za svojo domovino in svoje otroke, da jih ne bi bilo sram za naša dejanja. In to so razlogi, da tudi nadalje vztrajamo pri zapisu in predstavitvi zgodovinskih dejstev.

Po uradni slovesnosti smo se spoštljivo ustavili še v parku pri spominskem obeležju ter si za tem ogledali delovne prostore RTV centra. Sledila je pogostitev ter prijateljsko srečanje z obujanjem spominov in snovanjem načrtov za v naprej.

Zapisal: Mirko Ploj

Foto: Stanko Bezjak